

ARCHAEOLOGY

SCIENTIFIC JOURNAL – FOUNDED IN 1947
FREQUENCY: QUARTERLY

KYIV • 1 • 2019

Editor-in-Chief

CHABAI V.P., Corresponding Members of the NAS of Ukraine, Institute of Archaeology of the National Academy of Sciences of Ukraine

Deputy editor-in Chief

TOLOCHKO P.P., Academician of the NAS of Ukraine, Institute of Archaeology of the National Academy of Sciences of Ukraine

Executive Secretary

GAVRYLYUK N.O., DSc in History, Institute of Archaeology of the NAS of Ukraine

Editorial Board

BOLTRYK Yu.V., PhD in History, Institute of Archaeology of the NAS of Ukraine

BOROFFKA N., Professor, Dr. Hab., German Archaeological Institute, Germany

BRAUND D., Professor, Dr. Hab., University of Exeter, UK

BRUYAKO I.V., DSc in History, Odessa Archaeological Museum of the NAS of Ukraine

BYUSKIH A.V., DSc in History, Institute of Archaeology of the NAS of Ukraine

CHOCHOROWSKI J., Professor, Dr. Hab., Institute of Archaeology of Jagiellonian University, Poland

DJINDJIAN F., Professor, Dr. Hab., Professor of the University of Paris 1 Pantheon Sorbonne, France

IVAKIN V.G., PhD in History, Institute of Archaeology of the NAS of Ukraine

IVANCHIK A.I. Corresponding Member of the Russian Academy of Sciences, National Center for Scientific Research of France

FORNASIER J. Professor, doctor. Goethe University Frankfurt am Main, Germany

KAIZER E., Professor, Dr. Hab., Free University of Berlin, Germany

KORVIN-PIOTRIVSKI O.G., PhD in History, Institute of Archaeology of the NAS of Ukraine

MOTSIA O.P., Corresponding Member of the NAS of Ukraine, Institute of Archaeology of the National Academy of Sciences of Ukraine

OTROSHCHENKO V.V., Professor, DSc in History, National University of Kyiv-Mohyla Academy

PETRAUSKAS O.V., PhD in History, Institute of Archaeology of the NAS of Ukraine

POTEKHINA I.D., PhD in History, Institute of Archaeology of the NAS of Ukraine

SYMONENKO O.V., DSc in History, Institute of Archaeology of the NAS of Ukraine

SKORYI S.A., DSc in History, Institute of Archaeology of the NAS of Ukraine

ZALIZNIAK L.L., Professor, DSc in History, National University of Kyiv-Mohyla Academy

АРХЕОЛОГІЯ

НАУКОВИЙ ЖУРНАЛ – ЗАСНОВАНИЙ У 1947 р.
ВИДАЄТЬСЯ ЩОКВАРТАЛЬНО

КИЇВ • 1•2019

Головний редактор

ЧАБАЙ В.П., член-кореспондент НАН України, Інститут археології НАН України

Заступник головного редактора

ТОЛОЧКО П.П., академік НАН України, Інститут археології НАН України

Відповідальний секретар

ГАВРИЛЮК Н.О., доктор історичних наук, Інститут археології НАН України

Редакційна колегія

БОЛТРИК Ю.В., кандидат історичних наук, Інститут археології НАН України

БОРОФФКА Н., доктор хаб., Німецький археологічний інститут, ФРН

БРАУНД Д., професор, доктор хаб., Університет Екзетера, Великобританія

БРУЯКО І.В., доктор історичних наук, Одеський археологічний музей НАН України

БУЙСЬКИХ А.В., доктор історичних наук, Інститут археології НАН України

ДЖІНДЖАН Ф., професор, доктор хаб., почесний професор університета Париж 1 Пантеон Сорбонна, Франція

ЗАЛІЗНЯК Л.Л., професор, доктор історичних наук, Національний університет Києво-Могилянська академія

ІВАКІН В.Г., кандидат історичних наук, Інститут археології НАН України

ІВАНЧИК А.І., член-кореспондент РАН та Франції, Національний центр наукових досліджень, Франція

КАЙЗЕР Е., професор, доктор хаб., Вільний університет Берліна, ФРН

КОРВІН-ПІОТРОВСЬКИЙ О.Г., кандидат історичних наук, Інститут археології НАН України

МОЦЯ О.П., член-кореспондент НАН України, Інститут археології НАН України

ОТРОЩЕНКО В.В., професор, доктор історичних наук, Національний університет Києво-Могилянська академія

ПЕТРАУСКАС О.В., кандидат історичних наук, Інститут археології НАН України

ПОТЄХІНА І.Д., кандидат історичних наук, Інститут археології НАН України

СИМОНЕНКО О.В., доктор історичних наук, Інститут археології НАН України

СКОРИЙ С.А., доктор історичних наук, Інститут археології НАН України

ФОРНАСЬЕ Й., професор, доктор, Гете університет Франкфурта на Майні, ФРН

ХОХОРОВСКИ Я., професор, доктор хаб., Інститут археології Ягеллонського університету, Польща

З М І С Т

Статті

- STUPAK D.V., TELIZHENKO S.A. Flint assemblage of Severynivka hillfort
- КОЗАК О.Д. Патологічні ознаки на скелеті як маркери міграцій
- МОЦЯ О.П. Нагальні питання досліджень етнічної історії східних слов'ян середньовічних часів
- ГОТУН І.А., КАЗИМІР О.М., СУХОНОС А.М. Богородиця з Ходосівки
- КОЗУБОВСЬКИЙ Г.А. Про срібло давньоруських монет

Публікації археологічного матеріалу

- БУЙСЬКИХ А.В., ЧЕПКАСОВА М.І. Самоський килик із колекції Миколаївського краєзнавчого музею «Старофлотські казарми»
- ПЕТРАУСКАС О.В. Волинцевський комплекс ранньослов'янського поселення Обухів 2
- ЗАЛІЗНЯК Л.Л. «Град русичів ім'ям Пересічень» у м. Дніпро та археологічні реалії
- ОСИПЕНКО М.С. Давньоруські зіркоподібні навершя булав із колекції Національного музею історії України

Методи археологічних досліджень

- ЖИГОЛА В.С., СКОРОХОД В.М. Новітні методи фіксації в археології
- VETROVA M.N., KULKOVA M.A., KASHUBA M.T., GAVRYLYUK N.A., GERSHKOVYCH Ya.P., KAISER E., KULKOV A.M. Methods of Natural Sciences for the Reconstruction of the Ceramics Firing
- ГОРБАНЕНКО С.А. Палеоетноботанічні визначення відбитків на виробах з глини з розкопок київського Арсеналу

CONTENTS

Articles

- 5 STUPAK D.V., TELIZHENKO S.A. Flint assemblage of Severynivka hillfort
- 14 KOZAK O.D. Pathological Signs on the Skeleton as Markers of Migrations
- 28 MOTZIA O.P. Current Issues of the Eastern Slavs Ethnic History Research During Middle Ages
- 42 HOTUN I.A., KAZYMIR O.M., SUKHONOS A.M. Mother of God from Khodosivka
- 59 KOZUBOWSKIJ G.A. About the Silver of the Old Rus Coins

Publication of Archaeological Material

- 73 BUISKYKH A.V., CHERKASOVA M.I. A Samos Cup from the Collection of the Mykolaiv Local History Museum "Staroflotski Kazarmy"
- 79 PETRAUSKAS O.V. Volyntseve Complex of the Early Slavic Settlement Obukhiv 2
- 95 ZALIZNIAK L.L. "Rus City Named Peresichen" in Dnipro City and Archaeological Reality
- 105 OSYPENKO M.S. Ancient Rus Star-Shaped Mace Heads from the Collection of the National Museum of History of Ukraine

Methods of Archaeological Research

- 118 ZHYHOLA V.S., SKOROKHOD V.M. The Newest Fixation Methods in Archaeology
- 131 VETROVA M.N., KULKOVA M.A., KASHUBA M.T., GAVRYLYUK N.A., GERSHKOVYCH Ya.P., KAISER E., KULKOV A.M. Methods of Natural Sciences for the Reconstruction of the Ceramics Firing
- 138 GORBANENKO S.A. Paleoethnobotanic Identification of Prints on Clay Products from the Excavations at Kyiv Arsenal

Хроніка

СТЕПАНЧУК В.М. Міжнародна наукова конференція «Палеолітична стоянка Азих в Азербайджані і міграційні процеси», Баку—Габала, 1—5 жовтня 2018 р.

ШРАМКО І.Б. 60-років досліджень Більського городища Харківським університетом

І Всеукраїнський археологічний з'їзд у Ніжині

Пам'яті Владилена Опанасовича Анохіна

Пам'яті Леоніда Васильовича Субботіна

News Review

142 STEPANCHUK V.M. International Scientific Conference "Palaeolithic Site Azokh in Azerbaijan and Migration Processes", Baku—Gabala, 1—5 October 2018

144 SHRAMKO I.B. 60 years of Bilsk Hillfort Research by Kharkiv University

148 I All-Ukrainian Congress of Archaeologists in Nizhyn

150 To the Memory of Vladylen Opanasovych Anokhin

151 To the Memory of Leonid Vasyliovych Subbotin